

66

ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

на

Парламентарната група на Движението за права и свободи

Относно: Конституционно дело № 10 от 2009 г. по искане на ПП "Ред, Законност и Справедливост" за оспорване законността на избора на народни представители от ПП „Движение за права и свободи“ в 04 МИР Велико Търново, 13 МИР Пазарджик, 17 МИР Пловдив, 19 МИР Русе, 22 МИР Смолян, 26 МИР София област, 27 МИР Стара Загора.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По повод на Определение на КС от 11.08.2009 г. по конституционно дело № 10 от 2009 г. по искане на ПП "Ред, Законност и Справедливост" за оспорване законността на избора на народни представители от ПП „Движение за права и свободи" и във връзка с конституирането на Народното събрание като заинтересована страна по това дело, народните представители от ПП на ДПС имат честта да Ви предоставят следното свое становище:

I. Относно допустимостта на направеното искане

1. Делото е образувано по искане на ПП "Ред, Законност и Справедливост", които са сезирали Конституционния съд чрез Главния прокурор на Република България по реда на чл. 112 от ЗИНП. С Писмо Изх. № 4445/2009г. от 22.07.2009г. главният прокурор на Република България е препратил искането до Конституционния съд. Видно от текста на писмото, за да го препрати, главният прокурор се е ограничил единствено до това да упражни **формален** контрол върху

К
 на прокуратурата
 движение за права и свободи
 18.09.2009

срочността, законосъобразността и допустимостта на направеното искане, без да се ангажира с преценка на основателността му. Смятаме, че подобен подход към казус, свързан с искане за касиране на избори в определени райони, е странен, което може да се обясни единствено с отсъствието на реални основания за искането. Неслучайно чл. 150 от Конституцията е поверил само на висши държавни органи като Народното събрание, Президента и Министерския съвет и на върховните органи на съдебната власт (ВКС, ВАС и главния прокурор) правото да отправят до него искания по целия кръг от въпроси, предвидени в чл. 149, ал. 1 от Конституцията, по които Конституционния съд е оправомощен да се произнесе. За разлика от тях, на другите институции (общински съвети, омбудсман), получили правото да го сезират, Конституцията предоставя силно ограничена компетентност по отношение на предмета на отправяните от тях искания до КС. С това разграничение, наред с липсата на предвидена възможност за т.нар. „частна жалба“, конституционният законодател е целял най-вече да гарантира един минимум на сериозност, съотносимост и основателност на въпросите и исканията до КС, отправени от оправомощените лица, за които се предполага, че ще упражнят в достатъчна степен някакъв предварителен контрол и преценка на основанията на искането, преди да се ангажират институционално с отправянето му до КС. В настоящото искане главният прокурор не е упражнил никакъв предварителен контрол, нито е направил някаква преценка на основателността на искането, отправено от ПП „Ред, Законност и Справедливост“. Изпълнявайки формално текста на закона (чл. 112 от ЗИИП), той **механично** е препратил искането до КС, като по този начин е отказал да придаде на акта на сезирането на КС онзи смисъл и съдържание, което Конституцията му предоставя. На това основание, считаме че Конституционния съд не е трябвало да допусне до разглеждане по същество препратеното искане.

2. Липсата на предварителен контрол от страна на главния прокурор е довело и до допускането до разглеждане по същество на искане, което е безвъзвратно закъсняло по отношение на конституционно-допустимата възможност за реализиране на търсения резултат. В искане до КС чрез главния прокурор от 21.07.2009г. от ПП "Ред, Законност и Справедливост" настояват да се обяви за незаконсъобразен изборът на няколко народни представители от ПП „Движение за права и свободи“. В същото време последните са обявени за избрани с Решение на ЦИК № НС-224 от 07.07.2009г. и са встъпили в длъжност, полагайки клетва, на 14.07.2009г. по време на първото заседание на 41-то Народно събрание. Следователно, към момента на подаване на искането, въпросните лица вече са били придобили статут на народни представители с всичките присъщи на този статут права и задължения, предвидени в Конституцията. Единственият разумен смисъл от обявяването на избора на народен представител за незаконсъобразен би трябвало да бъде отнемането на възможността му да изпълнява тази длъжност. Но когато се касае до вече встъпил в длъжност, т.е. придобил качеството „народен представител“, единствената хипотеза, предвидена в Конституцията за лишаването му от това качество, е тази на **предсрочното прекратяване на неговите**

пълномощия, предвидено в чл. 72 от Конституцията. Както самият КС твърди „Конституцията по принцип предвижда предсрочно прекратяване на отделни мандати на народни представители и съдържа **изчерпателно изброяване на основанията за това**” (Решение на КС №1 от 12 май 2009г.). В този текст са посочени четири случая, в само един от които е предвидена роля на Конституционния съд. Това е хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 3 – „установяване на неизбираемост и несъвместимост”. Само че установяването на неизбираемост и несъвместимост представлява самостоятелно правомощие на КС, предвидено в чл. 72, ал. 2 от Конституцията, което е отделно и различно от правото му да се произнася по спорове за законосъобразност на избора на народен представител, така както то е дефинирано в чл. 149, ал. 1, т. 7 от Конституцията. Нещо повече: В чл. 12, ал.1 от Закона за Конституционния съд двете правомощия са ясно и изрично разграничени в отделни точки (съответно 8 и 9). Следователно конституционният законодател е предвидил категорично лишаването от качеството „народен представител” с решение на КС, тогава когато то е вече придобито, **само и единствено** в случая на установяване на неизбираемост и несъвместимост. Логичният извод, според нас, е че обявяването за незаконосъобразен на избора на народен представител, за да има правната последица „отнемане на правото да изпълнява тази функция”, следва да бъде извършено задължително **преди** полагането на клетва и встъпването на народния представител в длъжност. Във всички останали случаи, искането би трябвало да бъде обявено или за недопустимо поради закъснялост (искането на ПП „Ред, Законност и Справедливост” е внесено след датата на конституирането на 41-то Народно събрание) или евентуалното констатиране на незаконосъобразност на избора да бъде лишено от правните последици на предсрочно прекратяване на пълномощията на народен представител. В конкретния случай е налице късно подаване на искането, поради което то е следвало да бъде отклонено като недопустимо.

Н.В. Горепосочените мотиви се отнасят и за допустимостта на **Конституционно дело № 8 и Конституционно дело № 9 от 2009 г.**

3. Не на последно място ни се струва особено необяснимо на основание на какви изчисления е преценено от страна на авторите на искането, че изборът именно на посочените от тях народни представители би следвало да бъде обявен за противозаконен. Съгласно ЗИМП българските граждани в чужбина гласуват само и единствено за партии и коалиции, а не за конкретни листи или мажоритарни кандидати, което прави невъзможна пряката връзка между гласуването в чужбина и избора на народни представители в определени многомандатни избирателни райони на страната. Според нас дори само на това основание Конституционният съд не е следвало да приеме за допустимо настоящото искане и респективно трябва да го отхвърли.

II. Относно основателността на искането

Парламентарната група на Движението за права и свободи смята, че отправеното искане до Конституционния съд от ПП "Ред, Законност и Справедливост" за оспорване законността на избора на народни представители от ПП „Движение за права и свободи" не почива на никакви сериозни факти и обстоятелства, лишено е от правна аргументация и е неоснователно по отношение на търсения резултат. В подкрепа на тази позиция изтъкваме следните основания и аргументи:

1. Неоснователно е твърдението, че броят на разкритите изборителни секции в Република Турция не съответства на броя на подадените заявления. Както става ясно, в Република Турция са разкрити 123 секции при подадени заявления около 44 000. Следва да се има предвид фактът, че значителен брой от тези секции са единични за съответното населено място, което прави достатъчно наличието само на 100 подадени заявления (чл. 41, ал. 8, т. 2 ЗИНП). В други населени места, в които са разкрити повече от една секция, е налице изискуемият брой заявления съгласно чл. 41, ал.9 от ЗИНП. Разпоредбите на чл. 41, ал. 8 и ал. 9 дават ясни указания на държавните органи и по-специално на ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Република България (ДКПРБ) относно правилата и принципите за разкриване на изборни секции в съответната държава. Безспорно е, че в тях, наред със задължителните изисквания, свързани с броя на подадените заявления, е налице и предоставяне на известна свобода на преценка на горепосочените ръководители с оглед на конкретната обстановка, съобразно разпределението по местожителство на българските граждани, изявили желанието си да гласуват. Неслучайно, в чл. 41, ал. 8, т. 3 се използва формулировката – „по тяхна преценка”. Една от основните задачи пред ръководителите на ДКПРБ по време на провеждането на избори на територията на съответната държава е да се създадат такива условия, които да гарантират спокойното и законосъобразно протичане на изборния процес и възможността всички български граждани, които желаят да участват в гласуването, да могат да го сторят. Безспорен факт е, че изборите на територията на Република Турция протекоха спокойно и броят на разкритите изборни секции там напълно съответстваше на реалния брой избиратели, които упражниха правото си на глас. Що се отнася до твърденията за нарушения при подаването на заявления, то подобни факти е би следвало да бъдат констатирани от съответните органи навреме. При всички случаи, обаче, този въпрос по никакъв начин няма отношение към самото гласуване в изборния ден, а още по-малко към резултатите от изборите на територията на съответната страна.

2. Особено несъстоятелен е мотивът за т.нар. „двойно гласуване”, като фактор за тяхното опорочаване. Според официалните данни, изнесени от Служба ГРАО след повторно въвеждане на имената и личните данни на всички гласували,

се оказва че на Парламентарни избори` 2009 два пъти са гласували общо 174 души, от над 4 млн. и 300 хил. избиратели, упражнили правото си на глас. От гласувалите два пъти 79 са на територията на Република Турция. При съпоставката на тези числа с общия брой на гласувалите в Република Турция (над 91 000) е ясно, че тези случаи не са в състояние да окажат каквото и да е влияние (още по-малко решаващо) върху изборния резултат, дори да се допусне, че всички те са гласували за една и съща политическа сила. С още по-голяма сила е валиден и аргументът, че виновното поведение на определени лица, гласували два пъти, по никакъв начин не би могло да се свърже с изборния резултат на една определена политическа сила, участвала в изборите. Това е така, защото, поради тайната на вота, е невъзможно да се докаже в полза на коя партия е било извършено това нарушение. Факт е, че в Република Турция над 3 хил. избиратели са гласували за други политически сили, различни от ДПС. Следователно и в тази си част искането на ПП „Ред, Законност и Справедливост“ е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

3. По отношение на твърденията за несъответствие между броя на избирателите в основния и допълнителния списък в някои избирателни секции следва да се подчертае, че за разлика от секциите в страната, в тези в чужбина е нормално броят на дописаните в изборния ден гласоподаватели да е по-голям от включените предварително в списъка. Това е така, защото в тези секции основният списък по принцип се състои от имената на онези граждани, които са заявили предварително желанието си да гласуват. Специално в Република Турция, а и в други държави, където се наблюдава повишена избирателно активност, почти винаги в изборния ден се явяват повече избиратели, отколкото са били заявленията за гласуване. Примери за това са Испания, Германия, Гърция, Великобритания, САЩ и т.н. Това не са наши твърдения, а безспорни факти, предоставени ни официално от министъра на външните работи. От справката, която прилагаме, е видно, че превесът на дописаните над тези, включени в предварителните списъци, е характерен за почти всички държави, в които е организиран изборен процес. Няколко примера:

Град в чужбина	Брой лица в предварителния списък	Брой на дописаните лица
Милано	88	998
Копенхаген	68	481
Атина	196 в две секции	2592 в две секции
Никозия	124	1036
Рим	56	415

Този списък може да бъде продължен с почти всички страни, в които има разкрити изборни секции. Като прибавим към това обстоятелството, че по преценка на ръководителите на ДКПРБ в Република Турция, с оглед на опита от минали избори и очакваната избирателна активност, са разкрити повече секции, е обясним фактът, че в някои от тях са липсвали избиратели в основния списък, а същевременно реално са гласували значителен брой избиратели, отразени в допълнителния списък. Следователно и в тази си част искането за касиране на изборите в Република Турция е лишено от правно основание.

4. Особено недоумение, граничещо с непреодолимото усещане за тенденциозност и предубеденост, будят твърденията за това, че в секции, в които са гласували повече от 1000 избиратели, по презумпция изборът е опорочен. Лишеното от всякаква сериозна правна и фактическа аргументация твърдение е съпроводено и с конкретен списък на избирателни секции **само в Република Турция**, за които се твърди, че понеже броят на избирателите там надхвърля числото 1000, то задължително там са извършени сериозни нарушения. И това се твърди без представянето на каквито и да е конкретни данни и доказателства за наличието на подобни факти, констатирани в самия изборен ден. Само на това основание ни се струва, че КС следва да отхвърли без колебание подобни твърдения, като лишени от каквато и да е правна аргументация. Въпреки това си позволяваме да обърнем вниманието на почитаемия Конституционен съд, че наличието на над 1000 избиратели, упражнили правото си на глас в една секция в чужбина не се констатира само на територията на Република Турция. От официалната справка, представена от ЦИК е видно, че подобни констатации се правят и на териториите на други държави като например:

- в Лондон, Великобритания, в 4 секции (0800014 – 0800017) са гласували 6814 гласоподаватели;
- в Атина, Гърция, в 2 секции (№0900020 и №0900021) са гласували 2798 гласоподаватели;
- в Мадрид, Испания, в **1 секция (№1400027) са гласували 2294 гласоподаватели!!!**;
- във Валенсия, Испания, в 1 секция (№1400030) са гласували 1124 гласоподаватели;
- в Палма де Майорка, Испания, в 1 секция (№1400038) са гласували 1583 гласоподаватели;
- в Милано, Италия, в 1 секция (№1500045) са гласували 1086 гласоподаватели;
- в Никозия, Кипър, в 1 секция (№1800052) са гласували 1160 гласоподаватели;

- в Хага, Нидерландия, в 1 секция (№3200075) са гласували 1217 гласоподаватели;
- в Бон, ФР Германия, в 1 секция (№4900240) са гласували 1032 гласоподаватели;
- в Гандия, Испания, в 1 секция (№1400032) са гласували 1372 гласоподаватели;
- в Дес Плейнс, САЩ, в 1 секция (№ 3900264) са гласували 1307 гласоподаватели.

На фона на така представените данни би било интересно да се попитат авторите на искането до КС защо са се ограничили само и единствено до резултатите в секциите в Република Турция, а не са обърнали внимание на почитаемия съд върху горепосочените цифри?...

На базата на всички тези аргументи, Парламентарната група на Движението за права и свободи счита, че искането на ПП „Ред, Законност и Справедливост“ за касиране на изборите в Република Турция и за обявяване за незаконосъобразен на избора на народни представители от ПП „Движение за права и свободи“ е недопустимо и неоснователно и като такова то следва да бъде отхвърлено от Конституционния съд на Република България.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Съгласно текста

18 септември 2009 г.

Гр. София

Народни представители

От ПГ на ДПС:

7. Христо Бисеров	1. Любви Мештан
8. Фигурман Николай	2. Сетин Казак
9. Корван Исмаил	3. Юлия Нюмфов
10. Мехра Мехмедов	4. Елени Ангелова
11. Хасан Адемов	5. Елия Ангелова
12. Анисман Шимид	6. Муса Панде